

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

अमरावती जिल्हा

१९८६-८७

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय
महाराष्ट्र शासन
मुंबई

फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरितम्

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

जिल्हा - अमरावती

१९८६ - ८७

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय,
महाराष्ट्र शासन,
नियोजन विभाग,
मुंबई - २३

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन-१९८६-८७

" शु ध्दी प त्र क "

अ.क्र. :	तक्ता	: पान	: रकाना	: ओळ क्रमांक	: चुक	: बरोबर
:	क्रमांक	: क्रमांक	: क्रमांक	:	:	:
१ :	२	: ३	: ४	: ५	: ६	: ७
१.	३.८	४९	-	-	-	तक्ता क्रमांक - ३.८ असे वाचावे.
२.	६.६	१०८	१३	१३	अस्पष्ट	५७५
३.	६.६	१०८	१९	१०	अस्पष्ट	७४३०
४.	११.४	१६४	४	१०	अस्पष्ट	२२३.५३

दृष्टीक्षेपात जिल्हा - अमरावती.

अ. क्र. :	वाच	: परिमाण :-	जिल्हा	: महाराष्ट्र राज्य
१ :	२	: ३	: अमरावती	: अस्थायी
		: ४		: ५
एक	<u>प्राकृतिक रचना</u>			
अ]	<u>भौगोलिक स्थान</u>			
१]	उत्तर अक्षांश	अंश	२०-३२ ते ११ ^० ४६	१६ ^० ४ ते २२ ^० ११
२]	पूर्व रेखांश	"	७६ ^० ३७ ते ७८ ^० २७	७२.६ ते ८०.९
ब]	<u>हवाभान व तापमान</u>			
१]	किमान	सेल्सियस	१६.१४	उना
२]	कमाल	"	३५.२६	"
३]	पर्जन्य [सरासरी]	मि. मि.	४१९.३३	"
क]	<u>प्रशासनिक विभाग</u>			
१]	तालुके	संख्या	१३	३०३
२]	पंचायत समित्या	"	१३	१९८
३]	टंचाईगस्त तालुके [१९८५-८६]	"	१३	१३०
४]	एकात्मिक ग्रामीण विकास प्रकल्प गट	"	उना	२९८
५]	शहरे	"	११	३०७
६]	गावे एकूण	"	१९९९	४१,८३३
१]	वस्ती नसलेली	"	३०१	२,४७९
२]	वस्ती असलेली	"	१६९८	३९,३५४
७]	क्षेत्रफळ	चौ. कि. मी.	१३२१२	३,०७,६९०
दोन	<u>प्रशासकीय संस्था</u>			
१]	पंचायत समित्या	संख्या	१३	२९८
२]	महानगरपालिका	"	१	११
३]	नगर पालिका	"	१०	११६
४]	कटक मंडळे	"	-	७
५]	ग्रामपंचायती [३१-३-१९८७]	"	८०३	२४,७०७
६]	पोलीस स्थानके [१-३-१९८७]	"	३३	७८४
७]	पोलीस आऊट पोस्ट [१-३-१९८७]	"	१५	१,१९१

१ : २ : ३ : ४ : ५

लोकसंख्या [१९८१]

१] ग्रामीण लोकसंख्या	आकडे हजारात	१३१७	४०, ७९१
२] नागरी लोकसंख्या	—"—	५४५	२१, ९९३
३] एकूण लोकसंख्या	—"—	१८६१	६२, ७८४
४] अनुसूचित जातींची लोकसंख्या	—"—	११३	४, ४६०
५] अनुसूचित जातींच्या लोकसंख्येची टक्केवारी	टक्केवारी	६.०७	७.१४
६] अनुसूचित जमातींची लोकसंख्या	आकडे हजारात	२४२	५, ७७२
७] अनुसूचित जमातींच्या लोकसंख्येची टक्केवारी	टक्केवारी	१३.००	९.१९
८] पुरुष	आकडे हजारात	९६२	३२, ४१५
९] स्त्रिया	—"—	९००	३०, ३६९
१०] स्त्रि-पुरुष प्रमाण	१००० पुरुषांमध्ये स्त्रियांचे प्रमाण	९३५	९३७
११] घनता	दर चौ. कि. मी. क्षेत्रातील लोकसंख्या	१५२	२०४
१२] साक्षरतेचे प्रमाण			
१] एकूण	टक्केवारी	५१.८२	४७.१८
२] पुरुष	—"—	६०.५०	५८.७९
३] स्त्रिया	—"—	४९.५५	३४.७९
४] राज्यामध्ये जिल्हयाचा क्रमांक	संख्या	उना	—
चार	कृषी		
१] भौगोलिक क्षेत्र	हजार हेक्टर	१२६३	३०, ७५८
२] जंगल व्याप्त क्षेत्र व त्याची भौगोलिक क्षेत्राशी टक्केवारी	—"—	३४८	५, ३५०
		२८४	१७, ३९
३] शेतीला उपलब्ध नसलेली जमीन [१९८५-८६]	—"—	१९८३-८४	
अ] बिगर शेती वापराखालील जमिन	—"—	२४	१, ०७९
ब] पडीक आणि लागवडीलायक नसलेली जमिन	—"—	१५	१, ७१६
क] एकूण	—"—	३९	२, ७९५

१	२	३	४	५
चार	४] पडीक जमिनी व्यतिरिक्त लागवडी न केली इतर जमीन [१९८५-८६]			
	१] कायम गुरे चरण आणि इतर	हजार हेक्टर	४७	१,५४७
	२] झाडे झुडपाखालील जमिन	---"	४	१७९
	३] लागवडी योग्य परंतु पड जमिन	---"	२३	१,०२३
	५] पडीत जमीन-१९८५-८६			
	१] चालू पड	हजार हेक्टर	३१	८४२
	२] इतर पड	---"	३१	९९१
	६] पिकाखालील क्षेत्र [१९८५-८६]			
	१] पिकाखालील निव्वळ क्षेत्र	---"	७३६	१८,०३१
	२] दुसोटा क्षेत्र	---"	३१	२,२३०
	३] स्कूण पिकाखालील क्षेत्र	---"	७७८	२०,२६१
	७] ओलित क्षेत्र [१९८५-८६]			
	१] निव्वळ ओलित क्षेत्र	---"	११	१,८८१
	२] स्कूण ओलित क्षेत्र	---"	४७	२,४६२
	८] महत्वाच्या पिकाखालील क्षेत्र [१९८६-८७] [अन्नधान्ये]	---"	३३३	१३,६६२
	९] वहित धारण जमिन [१९८०-८१] [अंतिम]			
	१] २ हेक्टर पेक्षा कमी	संख्या [००]	५६०	३४,६६८
	२] २ ते १० हेक्टर	---"	१९२९	३०,७७५
	३] १० हेक्टर पेक्षा जास्त	---"	९९	३,१८२
	१०] जमिन महसूल वसुली [१९८६-८७]	लाख रुपये	४९	३,९६८
	११] जिल्हा परिषदांचा उपकार	हजार रुपये	८१०४	उना
	१२] पंचायत समितीचा उपकार	---"	उना	-
पांच	पशुसंवर्धन			
	१] पशुधन	संख्या हजारात	९७४	३०,९१९
	२] गार्ड व बैल	---"	५४१	१६,१६१
	३] म्हशी व रेडे	---"	९२	३,९७२
	४] मेंढया	---"	२१	२,६७१
	५] शेळ्या	---"	२६५	७,७०५

१	२	३	४	५
पांच	पशुसंवर्धन			
	६] कॉंबड्या व बंदके	संख्या हजारात	२६८	
	७] पशुवैद्यकीय दवाखाने व रुग्णालये	संख्या	२६	
	८] पशुवैद्यकीय अधिकारी	संख्या	१००	
सहा	सहकार			
	१] सहकारी संस्था	संख्या	१२६२	८३,४६०
	२] प्राथमिक कृषी सहकारी पत संस्था	---"	६६२	१८,३७७
	३] प्राथमिक कृषी सहकारी पत संस्थांची सभासद संख्या	हजारांत	उना	६,५१८
	४] दुग्ध शाळा, संख्या [१९८६-८७]	संख्या	२५७	१२,७०३
	५] प्राथमिक कृषी पत संस्थांनी दिलेले कर्ज	त्मये कोटीत	-	४८०
सात	जल सिंचन			
	१] पूर्ण झालेले पाटबंधारे प्रकल्प व त्या खालील लाभ क्षेत्र [३० जून १९८५ रोजी]			
	१] मोठे प्रकल्प	संख्या	-	१६
	लाभ क्षेत्र	हजार हेक्टर	-	बना
	२] मध्यम प्रकल्प	संख्या	३	४०
	लाभ क्षेत्र	हजार हेक्टर	४	उना
	३] लघु प्रकल्प [पृष्ठ भाग]	संख्या	उना	१,३०३
	लाभ क्षेत्र	हजार हेक्टर	उना	उना
	४] सिंचन विहिरी खाली भीजणारे क्षेत्र [१९८५-८६]	---"	१९८३-८४	
			२९	१,०६३
आठ	उद्योग			
	१] नोंदणीकृत कारखाने [१९८६ अखेर]	संख्या	३४०	२३,८८९
	२] नोंदणीकृत चालू कारखाने ---"	---"	२९९	१९,९९६
	३] साखर कारखाने [१९८५-८६]	संख्या	१	१११
	[खाजगी धरून]			
	४] साखरेचे उत्पादन	हजार मे. टन	६००	२,३८८
	५] सर्व सूत गिरण्यांची संख्या [१९८५-८६]	संख्या	५०	१३३

१	:	२	:	३	:	४	:	५
---	---	---	---	---	---	---	---	---

नं. वीज

१] वीज पुरवठा केलेली शहरे व खेडी [३१-३-८७]	संख्या	१८८५	३७, ६३६
२] विद्युतीकरण झालेल्या गांवाची संख्या [१९८५-८६]	"	१८२९	उना
३] वीज पुरवठा केलेले पंप संच [३१-३-१९८७]	"	५४३६२	११, २४, ७६५
४] गोबर गॅस संयंत्रे	"	उना	उना

दहा सार्वजनिक आरोग्य -१९८६

१] रुग्णालये	"	२८	७७८
२] दवाखाने	"	१७८	१, ७९७
३] प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	"	३६	१, ५३९
४] प्राथमिक आरोग्य केंद्र पथके	"	उना	८१
५] एकात्मिक बाल विकास योजना गट	"	उना	उना
६] आंगणवाडीत उपस्थित राहणारी मुले	"	उना	उना

अकरा शिक्षण [३० सप्टेंबर १९८७ रोजी]

१] एकूण प्राथमिक शाळा	संख्या	१६३५	५४, ८६६
२] एक शिक्षकी शाळा	"	४१८	१६, ७४६
३] प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या हजारात	२८१	९, ५७२
४] प्राथमिक शाळेतील शिक्षक	"	७	२५०
५] प्रत्येक शिक्षकामागे प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	३८	३८

बारा दुय्यम शिक्षण [३०-९-१९८७ रोजी]

१] दुय्यम शाळा	संख्या	३४२	८, ४१७
२] शाळेतील एकूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	१७९	४, ८७३
३] शाळेतील शिक्षक	"	६	१५५
४] प्रत्येक शिक्षकामागे दुय्यम शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	३१	३१

तेरा उच्च शिक्षण [३०-९-१९८७]

१] संस्था	संख्या	२४	९८०
२] एकूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	२५	९००

१	२	३	४	५
चौदा	अ) प्रौढ शिक्षण			
	१] प्रौढ शिक्षण केंद्रे	संख्या	५३०	१८, ७३९
	२] प्रौढांची उपस्थिती	—"	उना	उना
	ब) तांत्रिक शिक्षण			
	१] औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था-१९८५-८६			
	१] शासकीय व शासन सहाय्यित	संख्या	१३	१७९
	२] इतर [खाजगी]	—"	उना	उना
	२] शासकीय व शासन सहाय्यित औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमध्ये मंजूर झालेल्या जागा.	संख्या	उना	४१, ७३६
	३] तांत्रिक व व्यावसायिक शिक्षण संस्था			
	१] शासकीय व शासन सहाय्यित	संख्या	उना	उना
	२] इतर [खाजगी]	—"	उना	५७५
	४] शासकीय तांत्रिक व व्यवसाय शिक्षण संस्थांची प्रवेश क्षमता	—"	उना	५३, १२५
	५] अभिर्यत्यांची संख्या	—"	उना	उना
पंधरा	परिवहन आणि दळणवळण			
	१] स्कूण रेल्वे मार्ग [लांबी कि.मी.] ३१ मार्च ८७ रोजी	कि.मी.	१९४. ९७	५, ४४०
	२] रस्त्यांनी जोडलेली गावे.	संख्या	उना	उना
	३] स्कूण रस्त्यांची लांबी [पृष्ठांकित] ३१-३-८७.	कि.मी.	४७६९	१, १६, ००६
	४] राष्ट्रीय महामार्गाची लांबी	—"	७४	२, ९४०
	५] राज्य महामार्गाची लांबी	—"	१२७१	१९, ५३९
	६] महत्वाच्या जिल्हा रस्त्यांची लांबी	—"	१००१	२६, ८३८
	७] इतर जिल्हा रस्त्यांची लांबी	—"	५४८	२९, ५६७
	८] ग्रामीण रस्त्यांची लांबी	—"	१११४	८४, २२६
सोळा	पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा [१ एप्रिल रोजी]			
	कठिण गांवाची संख्या	संख्या	९८८	६, ०१४

१	२	३	४	५
सोळा	१] खेड्यांना केलेला पुरवठा	संख्या	६८७	उना
	अ] नळाचा पाणी पुरवठा	"	उना	उना
	ब] कुप नलिका	"	उना	उना
	क] विहिर	"	उना	उना
	२] टॅंक्स किंवा बैलगाडीने पाणी पुरवठा केलेली जाणारे गावे	"	५३	उना
	३] योजनेत समाविष्ट करावयाची गावे	"	काही नाही	उना
सतरा	घर बांधणी			
	भूमिहीन कामगारांसाठी बांधलेल्या झोपड्या एकात्मिक ग्रामीण कार्यक्रम	संख्या	उना	उना
अठरा	१] दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबे [१९८२-८३]	संख्या लाखात	-	४१
	१] जुने लाभार्थी	संख्या	उना	उना
	२] नविन लाभार्थी	"	८,६८७	उना
	२] १९८६-८७ मधील लाभार्थी	"	१०,३७५	-
	१] जुन लाभार्थी	"	६,१३९	१,०८,७४९
	२] नविन लाभार्थी	"	४,२३६	१,२९,३६९
एकोणविस	रोजगार निर्मिती			
	अ] रोजगार हमी योजना			
	१] मंजूर झालेली कामे	संख्या	३६७	१४,५६६
	२] पूर्ण झालेली कामे	"	१०६	१२,०९१
	३] अपुरी कामे [योजनेच्या सुरवातीपासून]	"	४४	६१,८५४
	४] प्रगती मथावर असलेली कामे	"	२६०	१५,०६३
	५] सुरु करता येण्यासारखी कामे	"	३३७	९,५४८
	६] नोंदणी कृत कामगार [३१-१०-८४]	"	उना	४३,२६,८०६
	७] सरासरी दैनिक उपस्थिती [अद्ययावत]	"	उना	६,२५,५१६
	८] कमाल दैनिक उपस्थिती	"	उना	१०,६१,२६०
	९] रोजगार निर्मिती	कोटी मनुष्य दिवस	०.३०	१८.७६

१	२	३	४	५
<u>ब] राष्ट्रीय रोजगार कार्यक्रम</u>				
१]	मंजूर झालेली कामे	संख्या	५८४	-
२]	पूर्ण झालेली कामे	"-	२१९	-
३]	अपूरी कामे [योजनेच्या सुरवाती पासून]	"-	२८५	-
४]	प्रगतीपथावर असलेली कामे	"-	२८५	-
५]	सुरु करता येण्यासारखी कामे	"-	-	-
६]	नोंदणीकृत कामगार [३१-१०-८४]	"-	उना	-
७]	सरासरी दैनिक उपस्थिती [अध्यावत]	"-	उना	-
८]	कमाल दैनिक उपस्थिती	"-	उना	-
९]	रोजगार निर्मिती	कोटी मनुष्य दिवस	०.१२	२.३८
<u>क] ग्रामीण भूमीहीन रोजगार कार्यक्रम</u>				
१]	मंजूर झालेली कामे	"-	३२०	-
२]	पूर्ण झालेली कामे	"-	३२०	-
३]	अपूरी कामे [योजनेच्या सुरवाती पासून]	"-	-	-
४]	प्रगती पथावर असलेली कामे	"-	-	-
५]	सुरु करता येण्यासारखी कामे	"-	-	-
६]	नोंदणी कृत कामगार [३१-१०-८४]	"-	उना	-
७]	सरासरी दैनिक उपस्थिती [अध्यावत]	"-	उना	-
८]	कमाल दैनिक उपस्थिती	"-	उना	-
९]	रोजगार निर्मिती	कोटी मनुष्य दिवस	०.०५	२.३३
वीस	<u>आदिवासी कल्याणकारी योजना</u>			
	आदिवासी क्ररिता आश्रम शाळा विद्यार्थिसंख्या		उना	उना
एकविस	<u>मागासवर्गीयांसाठी कल्याणकारी योजना</u>			
	मागासवर्गीयांसाठी वसतीगृहे	संख्या	७	उना
	वसतीगृहात राहणारे विद्यार्थी	"-	५२५	उना
बावीस	<u>जिल्हा नियोजन</u>			
१]	वार्षिक योजनेतील सर्वसाधारण अपेक्षित तरतुद [१९८६-८७]	रुपये कोटीत	३	१९६४
२]	अनुशेष भरून काढण्यासाठी तरतुद-१९८६-८७	"-	उना	१८३

१ : २ : ३ : ४ : ५

प्रीत नागरी पुराणा

- १] रास्त भावाची दुकाने [१९८२ अखेर] संख्या १०५२ ३३,३८९
- २] ताठा [स्कूप] [१९८६-८७] संख्या[टन] उना ५,७५,५०८
- ३] शासकीय गुदामे संख्या १५ उना

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई - २३.